

Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție

cu privire la modul de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1), 8 alin. (3), 24 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și art. 33¹ din Codul de procedură civilă.

30 septembrie 2013

mun. Chișinău

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, s-a adresat Plenului Curții Supreme de Justiție cu un demers privind emiterea unui aviz consultativ despre modul de aplicare a prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și a Codului de procedură civilă în materia competenței instanțelor judecătorești de drept comun la examinarea pricinilor civile în ordinea contenciosului administrativ în prima instanță.

În motivarea încheierii, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, a indicat că art. 7 și 8 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 cu modificările și completările ulterioare prevăd că judecătoriile examinează litigiile ce țin de nesoluționarea în termenul legal a cererilor și de verificarea legalității actelor administrative emise sau adoptate de autoritățile publice care sînt constituite și activează pe teritoriul satului, comunei sau orașului pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale, de serviciile publice descentralizate organizate în mod autonom în unitatea administrativ-teritorială respectivă, de funcționarii publici din cadrul organelor și serviciilor menționate și de persoanele de drept privat de nivelul respectiv, care prestează servicii publice.

Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de contencios administrativ, judecă în primă instanță litigiile ce țin de nesoluționarea în termenul legal a cererilor și de verificarea legalității actelor administrative emise sau adoptate de autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale, de autoritățile publice autonome constituite de către autoritățile publice centrale și de funcționarii publici din cadrul acestor organe, iar art. 33 alin. (1) și art. 33¹ din Codul de procedură civilă prevăd că instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe.

Judecătoriile examinează și soluționează în fond toate pricinile civile, dacă legea nu prevede altfel.

Dat fiind faptul că competențele instanțelor judecătorești prevăzute în Codul de procedură civilă nu corespund competențelor stabilite în Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 cu modificările și completările ulterioare, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, invocă apariția unor dificultăți la aplicarea acestora.

În scopul aplicării corecte și uniforme a prevederilor art. 7 și 8 Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 cu modificările și completările ulterioare și a prevederilor art. 33 și art. 33¹ din Codul de procedură civilă, Plenul Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 277-278 Codul de procedură civilă, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționare în termen legal a unei cereri se poate adresa instanței judecătorești competente pentru anularea actului, repunerea în drept și repararea prejudiciului.

Acțiunile în contenciosul administrativ se examinează de instanțele judecătorești respective conform normelor generale ale acestui cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația contenciosului administrativ.

Articolul 7 alin. (1) și art. 8 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 în redacția Legii nr. 236-XV din 05 iunie 2003 prevăd că judecătoriile examinează litigiile ce țin de nesoluționarea în termenul legal a cererilor și de verificarea legalității actelor administrative emise sau adoptate de autoritățile publice care sînt constituite și activează pe teritoriul satului, comunei sau orașului pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale, de serviciile publice descentralizate organizate în mod autonom în unitatea administrativ-teritorială respectivă, de funcționarii publici din cadrul organelor și serviciilor menționate și de persoanele de drept privat de nivelul respectiv, care prestează servicii publice.

Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de contencios administrativ, judecă în primă instanță litigiile ce țin de nesoluționarea în termenul legal a cererilor și de verificarea legalității actelor administrative emise sau adoptate de autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale, de autoritățile publice autonome constituite de către autoritățile publice centrale și de funcționarii publici din cadrul acestor organe.

În conformitate cu art. 33 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe.

Art. 33¹ CPC relevă că judecătoriile examinează și soluționează în fond toate pricinile civile, dacă legea nu prevede altfel.

Legea procesuală prevede că instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile, dacă legea nu prevede competența altor organe.

În conformitate cu art. 12 alin. (2) Cod de procedură civilă, dacă la judecarea pricinii civile, se constată că o lege sau un alt act normativ nu corespunde unei legi sau unui alt act normativ cu o putere juridică superioară, instanța aplică normele legii sau ale altui act normativ care are putere juridică superioară.

Conform art. 6 alin. (7) din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Competența judecătoriilor stabilită în Codul de procedură civilă prin Legea nr. 155 din 05 iulie 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova este posterioară competenței stabilite prin Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Așadar, din sensul art. 12 alin. (2), 33, 33¹ Cod de procedură civilă și art. 6 alin. (7) din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 rezultă că instanțele judecătorești de drept comun sunt competente de a judeca în primă instanță, ca instanță de contencios administrativ, toate pricinile, indiferent de ierarhia autorităților actele administrative ale cărora se contestă.

Or, art. 39 alin. (5) din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 expres prevede că abrogarea poate fi însoțită de adoptarea unei noi reglementări în materie, dar poate fi și independentă de o nouă reglementare, atunci când se înlătură un act sau o normă necorespunzătoare, iar articolul 47 alin. (1) lit. e) din aceeași Lege prevede că acțiunea actului legislativ încetează dacă acesta a devenit caduc.

Prevederile actuale ale Codului de procedură civilă în materia competenței judecătoriilor sunt posterioare în raport cu prevederile art. 7 alin. (1) și 8 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 cu modificările și completările ulterioare, care au devenit caduce, motiv pentru care urmează a fi aplicate prevederile Codului de procedură civilă și nu art. 7 alin. (1) și 8 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 cu modificările și completările ulterioare.

Plenul Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a mai menționa următoarele.

Nu se va aplica nici art. 30 al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 cu modificările și completările ulterioare, care prevede că hotărîrea instanței de contencios administrativ asupra acțiunii judecate în fond poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile, deoarece prin Legea nr. 155 din 05 iulie 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, această cale de atac a fost abrogată.

Or, art. 358 Codul de procedură civilă expres prevede că hotărîrile pronunțate în primă instanță de judecătorii pot fi atacate cu apel la curțile de apel de drept comun.

Astfel, Codul de procedură civilă nu face excepții pentru hotărîrile date de judecătorii ca instanțe de contencios administrativ.

Respectiv, după 01 decembrie 2012 hotărîrile date de judecătorii ca instanțe de contencios administrativ se atacă cu apel în conformitate cu art. 357-396 Codul de procedură civilă, iar recursurile depuse la Curțile de Apel pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 155 din 05 iulie 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă se examinează în apel.

Prin urmare, toate pricinile civile în procedura contenciosului administrativ urmează a fi examinate în prima instanță de instanțele judecătorești de drept comun, iar hotărîrile acestora se vor supune apelului și recursului în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

Președintele
Curții Supreme de Justiție

Mihai Poalelungi